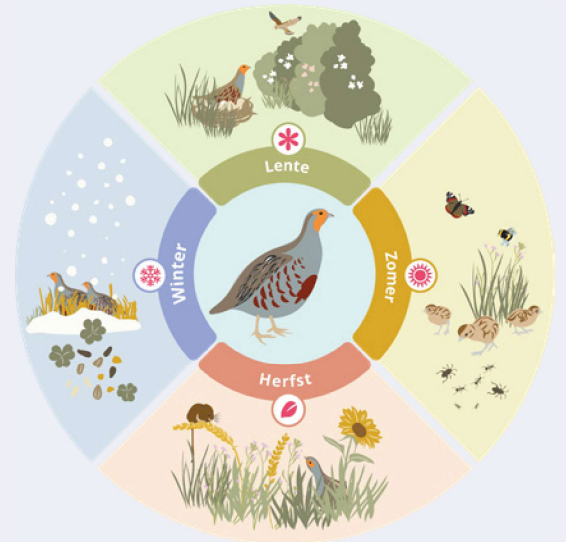

1. Samenhang

In het PARTRIDGE project laten we zien hoe we in modern boerenland, met de juiste maatregelen, patrijzen duurzaam kunnen beschermen. Als het met patrijzen goed gaat, dan profiteert andere natuur in deze gebieden daarvan mee. Denk aan zoogdieren zoals de haas, vogels zoals de veldleeuwerik en aan insecten, bijen en vlinders.

In deze set factsheets omschrijven we de vijf belangrijkste PARTRIDGE maatregelen. Daarnaast leggen we uit hoe we het effect van deze maatregelen monitoren. Zo bieden we een handvat voor mensen die zich willen inzetten voor de patrijs.

SAMENHANG

Patrijzen blijven het hele jaar door in hetzelfde gebied. Een patrijs kan daar dankzij een keverbank wellicht voldoende dekking vinden in de zomer, maar als hij in de winter onvoldoende voedsel vindt, dan ontstaat er alsnog een probleem. Daarom is de juiste samenhang tussen de verschillende PARTRIDGE maatregelen binnen het leefgebied van de patrijs van groot belang. Door deze aanpak in een groot gebied toe te passen kunnen patrijzenpopulaties zich herstellen.

Nestgelegenheid

Patrijzen nestelen bij voorkeur onder dekking van ruige grasachtige vegetaties. Bijvoorbeeld langs hagen en in slootaluds, bermen en overhoekjes. In het boerenland worden graslanden, bermen en taluds helaas nog te vaak en te kort gemaaid. Daarom leggen we **keverbanken**, **bloemenblokken** en **patrijzenhagen** aan.

Kuikenvoedsel

Patrijzenkuikens leven de eerste twee weken uitsluitend van insecten. Daarna gaan ze ook zaden en bladgroen eten. De hoeveelheid insecten in landbouwgebieden is in de afgelopen decennia sterk achteruit gegaan. Daardoor is de overlevingskans van patrijzenkuikens afgenomen. **Keverbanken** en **bloemenblokken** bieden een oplossing omdat de bloemen en kruiden daarin veel insecten aantrekken.

Dekking

In een kaal en omgeploegd winterlandschap is het voor de patrijs moeilijk om te schuilen en warm te blijven. **Keverbanken**, **bloemenblokken** en **patrijzenhagen** bieden dekking tegen predatoren en slechte weersomstandigheden. In de winter moet **winterstoppel** blijven staan, zodat patrijzen dekking en voedsel vinden.

Wintervoedsel

De winter is een moeilijke tijd voor veel boerenlandvogels, vanwege kou en omdat er weinig voedsel te vinden is. **Bloemenblokken** en **winterstoppels** met inheemse kruiden bieden een groot deel van de winter zaden en bladgroen. Maar tegen het einde van de winter worden ook in de bloemenblokken en stoppelvelden de zaden schaars. **Bijvoeren** met graan door middel van voedertonnen biedt hiervoor een oplossing. Zo helpen we patrijzen de winter door zodat ze in een goede conditie aan het nieuwe broedseizoen beginnen.

	Nest gelegenheid	Kuiken voedsel	Dekking	Winter voedsel
Keverbank	●	●	●●	●
Bloemenblok	●●●	●●●	●●●	●●●
Patrijzenhaag	●●	●	●●●	●
Winterstoppel			●●●	●●●
Bijvoeren				●●●

GEBIEDSAANPAK

Maatregelen in een gebied dienen elkaar aan te vullen. Ze moeten op de juiste wijze worden gecombineerd en van voldoende omvang zijn.

Een voorbeeld hiervan is de keverbank. Deze moet altijd worden gecombineerd met een aansluitend bloemenblok van minstens 20 meter breed waar patrijzen kunnen schuilen. Een keverbank is namelijk smal en kan daarom gemakkelijk door een rover worden afgezocht. Daarom moet een keverbank met bloemenblok ook midden in een perceel liggen en mag dit niet aansluiten op wegen, slootkanten of bermen. Rondom de keverbank moet dus een strook gewas van minstens 15 meter staan.

Een ander voorbeeld is het aanleggen van een onbegroeide strook (braakstrook) naast een keverbank. Dit geeft jonge vogels en insecten de kans om snel op te warmen na een regenbui.

OMVANG

Voor een duurzame bescherming van een lokale populatie patrijzen, dient het gebied met maatregelen minimaal 500 hectare groot te zijn. Om voldoende nestgelegenheid, dekking en voedsel te bieden, dient tenminste 7% van het gebied ingericht te worden met maatregelen. Aangevuld met bestaande sloottaluds, bermen, overhoekjes en andere landschapselementen tot 12% à 15%, zal dat leiden tot een verbetering van de stand van patrijzen en andere boerenlandnatuur.

RUST

Het is belangrijk dat de PARTRIDGE maatregelen niet worden bereiden door landbouwmachines of worden betreden door loslopende honden. In de lente en zomer wordt hier gebroed door patrijzen en andere vogels. In de wintermaanden zijn dit de schaarse plekken in het landschap waar vogels en kleine zoogdieren veilig kunnen rusten en eten.

MEER WETEN?

De PARTRIDGE maatregelen zijn in de praktijk te zien in de twee Nederlandse voorbeeldgebieden bij Oude Doorn (Noord-Brabant) en Burgh-Haamstede (Zeeland). Op de website vindt u meer informatie, ook over excursies die we daar regelmatig verzorgen.

Kijk voor gratis downloads en meer informatie over PARTRIDGE op www.vogelbescherming.nl/PARTRIDGE.

Oude Doorn Lars Soerink